

Per Persson
Kulturhistorisk museum, UiO
p.a.persson@khm.uio.no

Vår ref.: 2017/86

Deres ref.:

Dato: 21.04.2017

Henvendelse om prosjektet «Pioneers of North-Western Europe» (2017/86)

Den 6. desember 2016 mottok Skjelettutvalget en henvendelse fra Per Åke Persson, førsteamanuensis ved Kulturhistorisk museum (KHM), Universitetet i Oslo (UiO), angående prosjektet «Pioneers of North-Western Europe. Determining the hidden sources of human colonisation of Norway». (2017/86). Henvendelsen omhandler prøvetaking fra løsfunn av hodeskalle fra lokaliteten Kyrkjjetangen i Bønes våren 2015, som i dag oppbevares ved Avdeling for naturhistorie, Universitetsmuseet i Bergen (JS 1714). Skallen er tidligere C14-datert til ca. 7000 f.Kr., og formålet er å gjennomføre DNA-testing av materialet for undersøkelse av individets genetiske sammensetning og eventuelt tidfesting.

KHM ved UiO står oppført som ansvarlig institusjon.

Henvendelsen ble behandlet i møte 23. mars 2017.

Bakgrunn

Prosjektet søker ny kunnskap om menneskelig innvandring og kolonisering av Norge/Skandinavia etter siste istid (holocen). Studiene baseres på teknologiske studier av arkeologiske gjenstander fra mesolittisk tid; hvilke tradisjoner vi kan spore i tilvirkningen av redskaper samt analyse av menneskelig DNA fra skjelettmateriale fra mesolittikum.

Henvender ønsker å ta prøver for en molekylærgenetisk undersøkelse for å komme nærmere spørsmålet om individets biologiske opprinnelse. Målet er en total sekvensering av det genetiske arvematerialet hvor uttak av prøve på 0.1 gram fra massivt ben eller tannrot ønskes utført. Dersom DNA i bein eller tannrot er tilstrekkelig godt bevart, vil det være behov for ytterligere en prøve fra materialet for å få større sekvenser, maksimalt 0.5 gram, være aktuell. Dersom dette er vellykket behøves enda en prøve en ny datering av individet.

Prosjektet har klare likhetstrekk med en tidligere henvendelse fra Persson angående prøver av Bleivikskjelettet ([2014/206](#)). Utvalget mente prosjektet var forsvarlig, og viser til vurderingene som ble gjort den gang.

Skjelettutvalgets vurdering

Skjelettutvalget mener også dette prosjektet er forsvarlig og at den forskningsetiske egenrevisningen er tilfredsstillende. Her legges det vekt på at uttaket av prøver ikke vil utgjøre så store inngrep at beinmaterialet ikke kan anvendes i framtidig forskning. Inngrepet vil heller ikke være av en slik størrelse at de menneskelige levninger som er tilbake endrer karakter. Det er uklart hvorvidt prosjektet ønsker å ta prøver av bein eller tannrot, men et råd kan være å bevare tennene, dersom undersøkelser av bein kan gi like gode resultater. Det er viktig at resultatene blir formidlet og publisert slik at andre forskere kan få nytte av funnene.

I skjemaet står det under punkt 11) at godkjenning fra Universitetsmuseet i Bergen foreligger, men den er ikke vedlagt. Skjelettutvalget forutsetter at nødvendig godkjenning foreligger, og ber om at denne ettersendes.

Med vennlig hilsen

Nils Anfinset
Utvalgsleder

Vidar Enebakk
Sekretariatsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi:

- Avdeling for naturhistorie, Universitetsmuseet i Bergen